

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Основною проблемою сучасної системи вищої освіти є пошук оптимальних шляхів підготовки висококваліфікованих спеціалістів із високим рівнем конкурентоспроможності в умовах ринкової економіки.

Аналіз програми з фізичного виховання для вищих навчальних закладів, у тому числі економічних, свідчить про те, що вона в цілому зорієнтована на вирішення завдань фізичного вдосконалення студентів і не сприяє формуванню їхньої культури здоров'язбереження. Така спрямованість знайшла своє відображення в нормативах і вимогах оцінки знань і вмінь та навичок, котрі є складовою частиною змісту навчальної програми з фізичного виховання.

Визначена проблема, полягає у розв'язанні суперечностей між: рівнем соціальних сучасних вимог до рівня підготовки бакалавра-економіста та неефективним використанням у навчально-виховному процесі заходів, котрі сприяли б зміцненню та збереженню здоров'я студентської молоді, а в майбутньому – підвищенню продуктивності їхньої праці; наявними підходами до фізичного виховання, які склались у вищих навчальних закладах, що зорієнтовані лише на покращення фізичних якостей, фізичної підготовки та вимогами щодо необхідності навчити студентів використовувати набуті знання і вміння та навички для забезпечення здорового способу життя, який би сприяв власному здоров'язбереженню, потребою у здорових фахівцях та низьким рівнем їхньої культури здоров'язбереження.

Відсутність концептуально цілісної системи фізичного виховання, спрямованої на здоров'язбереження студентів економічного профілю в сучасних умовах, підвищення вимог до бакалавра визначили актуальність визначеної проблеми.

Сучасні вимоги до професійної підготовки студентів, зміна умов життя, соціально-економічного розвитку вимагають нового підходу до змісту теорії та методики фізичного виховання з акцентом на професійно-прикладну підготовку та формування культури здоров'язбереження студентів.

Фахівці освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" спеціальності 051 – "Економіка", факультету менеджменту та маркетингу, здатні виконувати професійну роботу: економічної кібернетики, міжнародної економіки, економіки бізнес-підприємства, управління персоналом та економіки.

Санітарно-гігієнічна характеристика діяльності фахівця економічного профілю передбачає напружену розумову працю, 8 годинний робочий день, переважно режим однозмінної роботи, завантаженість зорового та рухового аналізаторів, а серед несприятливих чинників – високе статичне напруження.

Серед типових завдань діяльності фахівця студента є: "організація дотримання безпеки та гігієни праці", "організація захисту в разі виникнення надзвичайної ситуації", "провадження розслідування нещасних випадків та аварій", "контроль за дотриманням вимог безпеки праці та санітарно-гігієнічних вимог"; до здатності означеного фахівця належить – "здійснювати саморегулювання поведінки та вести здоровий спосіб життя", що повинно проявлятися в уміннях: "застосовувати спеціальні методики корекції власного психічного стану залежно від психофізичних навантажень; користуватися заходами самоконтролю та саморегуляції, розвитку вольових властивостей особистості; використовувати природні чинники для зміцнення

працездатності та стійкості до захворювань", використовувати методи самоконтролю за станом здоров'я, фізичного розвитку та діяльності функціональних систем організму; за допомогою засобів фізичної культури і спорту та дотримання здорового способу життя, формувати й підтримувати оптимальний рівень власної психофізичної стійкості для забезпечення працездатності".

Перераховані санітарно-гігієнічні характеристики діяльності фахівців економічного профілю та виробничі функції її організації підкреслюють вплив професії на стан здоров'я людини.

Отже специфіка професійної діяльності майбутнього економіста характеризується аналітичною діяльністю з мінімальним фізичним навантаженням та підвищеною психоемоційною напругою, що призводить до певних емотивних перевантажень, гіподинамії і, як наслідок, погіршення здоров'я. Тому, сучасні умови професійної діяльності передусім передбачають озброєння їх здоров'язбережувальними знаннями, вміннями та навичками, які допомогли б їм підтримувати своє здоров'я на належному рівні.

Завданням вищої школи на сучасному етапі є якісна підготовка конкурентоспроможного, працездатного, мобільного на ринку праці фахівця. Збільшення наукової інформації, поява нових підходів до трактування явищ і понять, недостатня комплексна загальноосвітня підготовка студентів та завдання, які стоять перед вищою професійною школою, виявляють певні суперечності між традиційними формами організації навчально-виховного процесу та вимогами до професійної підготовки.

Виховання фахівців для економічного сектору можливе лише за умови кардинального переосмислення кінцевих цілей фізичного виховання у вищих економічних навчальних закладах у напрямі формування у студентів не розрізнених знань, умінь та навичок, а цілісного комплексу базових здоров'язбережувальних компетенцій випускника. Саме здоров'язбережувальна компетентність випускника має бути коректною характеристикою кінцевого результату фізичного виховання в економічних вишах. Вона зумовлена багатовекторністю цільових координат його поняттєвого змісту, який об'єднує, не лише освітні знання, вміння та навички здоров'язбереження, але й практичний досвід їх використання, систему відповідних ціннісних орієнтацій особистості (потреби, інтереси, мотиви, ставлення до здоров'язбережувальної діяльності) тощо. Під час курсів підвищення кваліфікації економістів нами було опитано 46 фахівців економічної сфери і з'ясовано, що після закінчення вишу активно та систематично займаються фізичною культурою та спортом лише 9 % респондентів, займаються несистематично – 57 %, взагалі не займаються – 34 % опитаних.

Зазначені результати свідчать, що незважаючи на те, що під час навчання у виші навчальною програмою було передбачено 2 години фізичного виховання 1 та 2 курсу, майже третина опитаних повністю відмовилася від занять фізичною культурою та спортом. Ці дані підтверджують низький рівень фізичної культури сучасних фахівців та зокрема їхньої культури здоров'язбереження і вказують на недоліки у викладанні теорії та методики фізичного виховання у ВНЗ, незадоволеність студентами системою організації, методами, що застосовуються і формами проведення навчальних занять, їх змістом та спрямованістю, а це негативно позначається на ставленні молоді до самостійних занять з фізичного виховання. Вказана тенденція викликає прогрес гіподинамії та не дотримання оптимального рухового режиму, який передбачає регламентоване за інтенсивністю та тривалістю фізичне навантаження, котре повністю задовольняє біологічну потребу в рухах, відповідає функціональним можливостям організму, враховує специфіку майбутньої професійної діяльності, і тим

самим сприяє вихованню здорової молоді.

Під поняттям "здоров'язбережувальна діяльність" ми розуміємо систематичні заняття фізичною культурою та спортом, оздоровчі заходи, профілактику професійних захворювань, відповідний спосіб життя.

Відтак, ми доходимо **висновку**, що вдосконалення викладання теорії та методики фізичного виховання у вищих навчальних закладах відповідно до сучасних умов розвитку суспільства з акцентом на професійно-прикладну підготовку та формування культури здоров'язбереження студентів є соціальнопедагогічною проблемою вищих навчальних закладів економічного профілю, у зв'язку з чим зростає необхідність обґрунтування її основних положень, врахування їх у навчально-виховному процесі як основних дидактичних факторів, котрі впливають на якість фундаментальної та професійної підготовки майбутніх спеціалістів та допоможуть уникнути вказаних прогалин у системі фізичного виховання молоді.